

CRNA GORA
ZAVOD ZA STATISTIKU

IV Proleterske 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 (0) 20 230 811

Fax: +382 (0) 20 230 814

E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2016. GODINU

Strukturna biznis statistika

Odgovorno lice: Tatjana Popović

Odsjek: Odsjek spoljne trgovine, strukturne biznis statistike i statistike stranih filijala

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja.....	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	2
1.5 Refeferentna geografska oblast	2
1.6 Koncepti i definicije	2
1.7 Klasifikacije.....	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka.....	2
1.10 Metodologija.....	2
1.11 Bazni period	3
1.12 Jedinica mjere	3
1.13 Izvor podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika.....	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika.....	3
3. Tačnost i pouzdanost	4
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	4
3.2 Uzoračka greška	4
Indikatori uzoračke greške	4
3.3 Neuzoračka greška	4
3.3.1 Greška obuhvata	4
Indikator greške obuhvata	4
3.3.2 Greška mjerenja	4
Stopa neodaziva jedinica.....	4
3.4 Sezonska prilagođavanja.....	4
3.5 Revizija podataka	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	4
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka.....	4
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	5
4.1 Pravovremenost	5
Vremenski jaz objave preliminarnih podataka	5
Vremenski jaz objave konačnih podataka	5
4.2 Tačnost objave podataka	5
5. Dostupnost i jasnoća	5
5.1 Saopštenja.....	5
5.2 Publikacije.....	5
5.3 Dostupnost mikropodataka.....	5
6. Uporedivost	6
6.1 Prostorna uporedivost.....	6
6.2 Vremenska uporedivost.....	6

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja strukturalne biznis statistike je da opiše ekonomiju preko posmatranja aktivnosti jedinica uključenih u ekonomsku aktivnost. Svrha ovog istraživanja je obracun indikatora potrebnih za analizu strukture djelatnosti preduzeca, strukture inputa i outputa u proizvodnom procesu, poslovnog uspjeha i konkurentnosti ekonomskih subjekata na određenom nivou djelatnosti.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ([Sl.list Crne Gore] br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koja su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Zavod za statistiku je potpisao nekoliko memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka

Regulativa kojom se definiše metodologija prikupljanja, obračunavanja, provjeravanja i objavljivanja podataka o poslovanju privrednih subjekata je Regulativa Evropske komisije br 295/2008.

Ostale Regulative kojima se dopunjuje i/ili mijenja metodološki okvir propisan regulativom 295/2008 su :

- Regulativa 250/2009 kojom se definišu varijable koje se prikupljaju ovim istraživanjem, tehnički format koji se mora poštovati pri prenosu podataka kao i izvještavanje prema klasifikaciji djelatnosti (Nace rev 2)
- Regulativa 251/2009 dopunjuje prethodnu regulativu u dijelu niza podataka koji se moraju proizvoditi za strukturalnu biznis statistiku.
- Regulativa 275/2010 definiše kriterijume za procjenu kvaliteta ovog istraživanja

1.3 Statističke jedinice

Jedinice statistickog posmatranja za koje se proizvode podaci su preduzeca koja su u Statističkom biznis registru razvrstana u sektorima B do S, KD 2010.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Ovo istraživanje obuhvata sve privredne subjekte koji su aktivni u referentnom periodu.

U skladu sa Regulativama SBS istraživanja obuhvataju se sva preduzeća koja su po Klasifikaciji djelatnosti KD 2010, registrovana u sektore:

- Vađenje rude i kamena - oblast 05-09
- Prerađivačka industrija - oblast 10-33
- Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija - oblast 35
- Snabdijevanje vodom, upravljanje otpdanim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti - oblast 36-39
- Građevinarstvo - oblast 41-43
- Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - oblast 45-47
- Saobraćaj i skladištenje - oblast 49-53
- Usluge smještaja i ishrane - oblast 55-56
- Informisanje i komunikacije - oblast 58-63
- Poslovanje nekretninama - oblast 68
- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 69-75
- Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti - oblast 77-82
- Obrazovanje - oblast 85
- Zdravstvo i socijalna zaštita - oblast 86-88
- Umjetnost, zabava i rekreacija - oblast 90-93 i
- Ostale uslužne djelatnosti - oblast 94-96 "

1.4.2 Statistička populacija

Izveštajne jedinice su privredni subjekti.

1.5 Referentna geografska oblast

Podaci se odnose na čitavu teritoriju Crne Gore.

1.6 Koncepti i definicije

Istraživanjem Strukturne biznis statistike se prikupljaju i obračunavaju podaci o tržišnoj ekonomiji koji su međunarodno uporedivi.

Promet obuhvata sve fakturisane obaveze i poreze na dobra ili usluge u jedinici, izuzimajući porez na dodatu vrijednost (PDV).

Nabavke dobara i usluga obuhvataju vrijednost svih dobara i usluga nabavljenih tokom obračunskog perioda za preprodaju ili potrošnju u proizvodnom procesu.

Troškovi materijala obuhvataju troškove materijala za izradu i troškove režijskog materijala, troškove ostalog materijala i energenata koji se direktno uključuju u proizvod i u njegovu cijenu koštanja.

Sredstva ukupno predstavljaju zbir svih obrtnih sredstava: gotovina i gotovinski ekvivalenti + kratkoročna potraživanja + zalihe.

Vrijednost proizvodnje mjeri stvarno proizvedenu količinu dobara i usluga u jedinici, zasnovanu na prodajama, uključujući promjene u zalihama dobara i usluga kao i njihovu preprodaju.

Međufazna potrošnja po nabavnim cijenama je vrijednost proizvoda i usluga koji se transformišu, koriste ili troše u procesu proizvodnje.

Bruto dodata vrijednost predstavlja razliku između bruto vrijednosti proizvodnje i intermedijalne (međufazne) potrošnje.

Bruto investicije u materijalna dobra su investicije tokom referentnog perioda u sva materijalna dobra. Obuhvataju se nova i postojeća materijalna kapitalna dobra, bilo da su kupljena od trećih lica ili proizvedena za sopstvenu upotrebu, a koja imaju vijek upotrebe duži od jedne godine.

1.7 Klasifikacije

KD 2010 koja je usklađena sa Evropskom klasifikacijom djelatnosti NACE Rev 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju godišnje.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci o poslovanju preduzeća se objavljuju godišnje, kraj oktobra za prethodnu godinu. Podaci se dostavljaju Eurostatu u skladu sa Kalendarom dostavljanja podataka koji iznosi T+18 mjeseci od kraja referentne godine.

1.10 Metodologija

Metodologija "Strukturne biznis statistike" je dostupna na web sajtu Monstat-a:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1272&pageid=67>

Regulativa Evropske komisije kojom se definiše metodologija prikupljanja, obračunavanja, provjeravanja i objavljivanja podataka o poslovanju privrednih subjekata se nalazi na sledećem linku:

http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=32008R0295

1.11 Bazni period

Nije primjenljivo

1.12 Jedinica mjere

Jedinica mjere je 1000 EUR (Hilj. EUR)

1.13 Izvor podataka

Najvažniji administrativni izvori podataka su finansijski izvještaji privrednih subjekata i statistički aneks (Poreska uprava).

Ostali izvori su statistička istraživanja Monstat-a:

-investicije, -istraživanje tržišta rada, -kratkoročne statistike (istraživanja u oblasti građevinarstva, trgovine i industrije) -kao i raspoloživi podaci iz Biznis registra.

Granična vrijednost - aktivna preduzeća, preduzetnici nijesu obuhvaćeni.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat;
- Svjetska banka;
- UN organizacije;
- Međunarodni monetarni fond.

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave;
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave;
- Centralna banka;
- nevladine organizacije;
- studenti;
- istraživači;
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

U cilju utvrđivanja zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i utvrđivanjem njihovih potreba, Zavod za statistiku po prvi put sprovodi "Istraživanje o zadovoljstvu korisnika" u 2017. godini. Istraživanje je realizovano u periodu od 1. septembra do 20. oktobra. Link sa anketom je poslat svim korisnicima koji su u periodu od 2013-2017. poslali zahtjev za podacima na zvaničnu mail adresu. Pored toga, upitnik je postavljen na web stranici Zavoda za statistiku. U toku je obrada podataka dobijenih navedenim istraživanjem, dok ćemo konačne rezultate imati do kraja godine, kako za ukupno zadovoljstvo korisnika, tako i po oblastima.

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Nije primjenljivo.

3.2 Uzoračka greška

Nije primjenljivo.

Indikatori uzoračke greške

Nije primjenljivo.

3.3 Neuzoračka greška

Nije primjenljivo.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije primjenljivo.

Indikator greške obuhvata

Nije primjenljivo.

3.3.2 Greška mjerenja

Nije primjenljivo.

Stopa neodaziva jedinica

Nije primjenljivo.

3.4 Sezonska prilagodavanja

Nije primjenljivo.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Zavod za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Nije primjenljivo.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije primjenljivo.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka - kraj oktobra za za prethodnu godinu.

4.1 Pravovremenost

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Ne postoji vremenski jaz.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Ne postoji vremenski jaz.

4.2 Tačnost objave podataka

Nije primjenljivo

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Saopštenja

Podaci o strukturalnoj biznis statistici se objavljuju godišnje, kraj oktobra za prethodnu godinu.

Podaci su dostupni u formi godišnjeg saopštenja objavljenog na zvaničnom web sajtu.

5.2 Publikacije

Zavod za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Mjesečni statistički pregled,
2. Statistički Godišnjak,
3. Crna Gora u brojkama,
4. Godišnja statistika saobraćaja, skladištenja i veza,
5. Broj i strukturalna poslovnih subjekata.

Pored navedenih redovnih, Zavod za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sljedeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori,
2. Djeca u Crnoj Gori,
3. Najčešće korišćeni statistički podaci.

Sve publikacije koje objavljuje Zavod za statistiku dostupne su na sljedećem linku: <http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.3 Dostupnost mikropodataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Zavodom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je usklađena sa EU Regulativama, što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci po NACE Rev. 2 klasifikaciji dostupni su od 2012. godine.